

Riktlinjer om representation, gåvor och vissa personalvårdsförmåner

**Karolinska
Institutet**

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	1
2.	Allmänna utgångspunkter	1
2.1	Återhållsamhet	1
2.2	Alkohol	1
2.3	Dricks	1
2.4	Utgifter för sällskapsliv av personlig natur	2
3.	Extern representation	2
3.1	Allmänt.....	2
3.2	Representationsgåvor	2
3.3.	Reklamgåvor.....	3
4.	Jubileum och invigning av anläggning	3
5.	Intern representation	3
5.1	Allmänt.....	3
5.2	Interna kurser och konferenser.....	4
5.3	Personalfester	4
5.4	Informationsmöten och liknande.....	4
6.	Externa kurser och konferenser.....	5
7.	Personalvårdsförmåner	5
7.1	Enklare förtäring.....	5
7.2	Gåvor till anställda.....	5
7.3	Minnesgåvor	5
7.4	Julgåvor	6
7.5	Jubileumsgåvor	6
7.6	Övrig uppvaktning	6
8.	Verifikationskrav	6
9.	Förmånsbeskattning	7
10.	Beslut om representation.....	7
11.	Dispens	7
12.	Mutor	7

Bilaga 1

Sammanställning av beloppsgränser

Diarienummer: 1-766/2019	Dnr för föregående version: 1-806/2016	Beslutsdatum: 13/3-2020	Giltighetstid: Gäller tillsviadare fr.o.m. 1/4-2020
Beslut: Universitetsdirektören		Dokumenttyp: Riktlinjer	
Handläggs av avdelning/enhet: HR-avdelningen		Beredning med: Universitetsförvaltningen	
Revidering med avseende på: Förtydligande och språkliga förändringar, ändrade beloppsgränser och ändrade riktlinjer för extern och intern representation.			

1. Inledning

Dessa riktlinjer riktar sig till anställda som använder Karolinska Institutets (KI) medel för representation, gåvor och vissa personalvårdsförmåner. Riktlinjerna omfattar inte studenter, anknutna eller andra personer som inte är anställda vid KI. Representation som riktar sig mot studenterna är inte tillåten vid KI. Riktlinjerna gäller all verksamhet oberoende av finansiering och plats för representationen, både inom Sverige och vid tjänsteresor utomlands.

Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra skillnaden mellan extern och intern representation samt när representation är lämpligt och representationens omfattning. Vad som sägs i dessa riktlinjer ska tillämpas oavsett hur en aktivitet som omfattas av riktlinjerna betecknas eller bokförs.

KI ska som statlig myndighet förvalta statliga medel på ett ansvarsfullt sätt. Detta gäller särskilt representation, gåvor och personalvårdsförmåner.

2. Allmänna utgångspunkter

All representation vid KI ska grundas på ett direkt samband med KI:s verksamhet avseende såväl platsen och tidpunkten för representationen som de deltagande personerna. Vad avser tidssambandet ska representationen genomföras i direkt anslutning till den aktivitet som är aktuell. De personer som deltar i representationen ska ha direkt anknytning till aktiviteten.

2.1 Återhållsamhet

Representation ska utövas återhållsamt och ofta förekommande representation gentemot en och samma person eller grupp av personer ska undvikas. Representation får heller inte vara lyxbetonad, utan ska vara och uppfattas som motiverad, måttfull och anpassad till representationstillfället.

2.2 Alkohol

Representation med enbart alkohol är inte tillåtet. Förekomsten av alkohol som måltidsdryck ska präglas av återhållsamhet, vilket motsvaras av högst två standardglas vin eller öl per person. Kostnaden för alkohol ska rymmas inom den totala beloppsgränsen för representationen. Alkoholrika alternativ ska alltid erbjudas. Starksprit får inte förekomma, men undantag kan göras vid besök av utländska gäster. Representation med alkohol får heller inte vara av den karaktär att den kan skada KI:s goda rykte.

2.3 Dricks

KI bekostar inte dricks i Sverige. I vissa länder utanför Norden är ibland service- eller serveringsavgifter inte inkluderade i de priser som anges i prislistor, menyer eller liknande. I dessa fall får dricks ingå i kostnaden.

2.4 Utgifter för sällskapsliv av personlig natur

Begreppet representation omfattar inte utgifter för sällskapsliv av personlig natur eller personlig gästfrihet. Representation bör därmed inte ske i hemmet. Vid personliga högtidsdagar, exempelvis 50-årsdag kan uppvaktning ske med till exempel blommor och enkel förtäring. Det är inte tillåtet att representera vid en anställds högtidsdag.

3. Extern representation

3.1 Allmänt

Med extern representation avses den representation som riktar sig mot fysiska eller juridiska personer utanför KI. Extern representation syftar till att skapa, vidmakthålla och utveckla goda förbindelser med olika externa intressenter, företrädare för myndigheter, organisationer och företag, universitet och högskolor, både inom Sverige och i andra länder.

För att avdrag för representation eller liknande ska medges måste utgiften ha ett omedelbart samband med KI:s verksamhet. Kravet på omedelbart samband är avsett att markera att avdragsrätten inte omfattar kostnader för sällskapsliv av personlig natur. Omedelbart samband anses föreligga när det uteslutande är fråga om att inleda eller upprätthålla affärsförbindelser eller liknande. För att representation i samband med affärsförhandlingar ska anses ha ett omedelbart samband med verksamheten bör denna ingå som ett led i förhandlingarna.

Närstående, till exempel make och sambo, samt vän (såvida de inte är verksamma vid KI eller anställd hos en samarbetspartner) kan inte anses ha direkt anknytning till en affärsförhandling.

Sträcker sig representationen över flera dagar utgör varje enskild dag ett särskilt representationstillfälle. Antalet interna deltagare ska vara skäligt i förhållande till antalet externa deltagare samt syftet med representationen.

Avdrag för representation får inte överstiga vad som kan anses skäligt. Det finns inte någon entydig definition av begreppet skäligt belopp. Skäligt belopp i en viss situation är beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Följande beloppsgränser ska gälla för extern representation vid KI.

- Lunch, middag eller supé, 1 000 kr per person inklusive moms/tillfälle.
- Kringkostnader (såsom lokal eller teaterbiljett) 450 kr per person inklusive moms.

3.2 Representationsgåvor

Gåvan ska normalt lämnas i samband med affärsförbindelse, utlandsbesök eller liknande, dvs. det ska finnas ett omedelbart samband med verksamheten. Det går alltså inte att ge representationsgåvor i samband med exempelvis jul eller födelsedagar. Skatteverket anser att högsta belopp är 300 kr. Lyxbetonad representationsgåva får inte förekomma.

3.3. Reklamgåvor

Egentligen hör inte utgiften för reklamgåvor till representationsområdet utan till reklam och PR. Men eftersom det är svårt att definiera vad som är en representationsgåva brukar man ändå beskriva vad reklamgåvor är i representationssammanhang för att visa att reklamgåvor inte är representationsgåvor. Vid KI får reklamgåvor uppgå till ringa värde.

Reklamgåvor ska vara enklare presentartiklar som inte är alltför dyra, såsom produkter av mer eller mindre masskaraktär. De produkter som finns i KI-shopen med KI:s namn och logo är typexempel på presentartiklar.

4. Jubileum och invigning av anläggning

Jubileer och invigningar är lite speciella former av extern representation som främst görs i marknadsföringssyfte och som berör KI:s intressenter, till exempel personal, samarbetspartners, leverantörer, men även till exempel representanter för massmedia. Jubileum är en representationskostnad som anses ha omedelbart samband med verksamheten, utan att det syftar till att inleda eller upprätthålla affärsförbindelser. Ofta består jubileumskostnaderna av kostnader för reklamgåvor, såsom enklare presentartiklar.

När det gäller invigning av anläggning krävs det att invigningen gäller en betydande anläggning för verksamheten.

5. Intern representation

5.1 Allmänt

Intern representation riktar sig till KI:s anställda och syftar till att främja den interna verksamheten och därmed bidra till att skapa goda arbetsförhållanden inom myndigheten.

Följande typer av arrangemang räknas som intern representation:

- Interna kurser och konferenser
- Personalfester
- Informationsmöten och liknande

En förutsättning för att interna konferenser och liknande ska räknas som representation är att konferenserna varar minst en dag (minst 6 timmar av en normal 8-timmarsdag och högst en vecka). Dessutom krävs det att de inte hålls alltför tätt och regelbundet (så tätt som varje eller varannan vecka är för ofta) samt att det är gemensamma måltidsarrangemang.

5.2 Interna kurser och konferenser

Kostnaderna för interna kurser, konferenser och liknande räknas inte som representationskostnader ur avdragssynpunkt utan som verksamhetskostnad. Verksamhetskostnader är helt avdragsgilla som till exempel kostnader för personalutbildning, resor, logi med mera – även om en del av kostnaden består av måltider och nöjen för personalen. Detta innebär även att kompensation för ingående moms kan begäras.

Måltider vid exempelvis interna kurser och konferenser är skattefria för personalen eftersom sådana arrangemang ut förmånssynpunkt räknas som representation.

En förutsättning för att förmånsbeskattning inte ska ske är att:

- det i huvudsak är ett internt arrangemang
- sammankomsten varar minst en dag, minst 6 timmar arbete
- sammankomsten varar högst en vecka och hålls inte regelbundet med kort mellanrum (varje eller varannan vecka)
- det är gemensamma måltidsarrangemang

För att en konferensresa ska räknas som intern konferens måste en huvudsaklig del av arbetstiden (minst 75 procent) ägnas åt arbete. Högst 2 timmar får alltså nyttjas för rekreation och nöje. För att i efterhand kunna styrka de olika aktiviteterna under en intern konferens rekommenderas att KI sparar kursprogram, reseprogram och liknande.

5.3 Personalfester

Alltför påkostade eller för frekventa personalfester kan leda till förmånsbeskattning för de anställda. Enligt Skatteverket är högst två personalfester per år skäligt. I annat fall ska förmånsbeskattning ske.

Kostnaden för personalfester är inte avdragsgilla för arbetsgivaren. Resor och nöjesaktiviteter i samband med personalfester är exempel på sådant som kan räknas som förmån och därmed beskattas. En arbetstagare slipper förmånsbeskattning för resa och logi i samband med en personalfest om resan är förenad med en till två övernattningar. Beloppsgränserna för personalfester, såsom julfest och sommarfest, gäller enligt följande:

- Lunch, middag eller supé, 800 kr per person inklusive moms/tillfälle.
- Kringkostnader (såsom lokal eller teaterbiljett) 450 kr per person inklusive moms.

5.4 Måltid i samband med informationsmöten och liknande

Om måltider tillhandahålls av arbetsgivaren i samband med rutinmässiga arbetsrelaterade möten ska förmånsbeskattning av måltidens värde ske. Det har ingen betydelse hur ofta eller sällan mötena sägs rum. Måltid i samband med

enstaka och viktiga informationsmöten behöver dock inte förmånsbeskattas förutsatt att de inte äger rum mer än en gång per månad.

6. Externa kurser och konferenser

Anställda som i tjänsten deltar i en konferensresa inom eller utom landet beskattas normalt inte för värdet av en sådan resa. Detta gäller så länge det handlar om en renodlad konferensresa eller tjänsteresa där det visserligen finns inslag av nöje och rekreation men där detta är försumbart. Om inslaget av nöje och rekreation får en mer framträdande roll under resan kan man inte utesluta förmånsbeskattning.

En viktig omständighet är den tidsmässiga fördelningen mellan studier/konferens och andra aktiviteter under en resa. För att räknas som en studie- eller konferensresa måste resan innehålla en inte oväsentlig del effektivt arbete. Som en tumregel bör studie- eller konferenstiden omfatta minst 30 timmar, jämnt fördelade under veckan.

Måltider som ingår vid externa kurser, konferenser, kongresser, och liknande är skattefria om de ingår i paketpriset för konferensen eller kursen.

7. Personalvårdsförmåner

Grundprincipen är att förmåner som medför inbesparade levnadskostnader för den anställde eller hans familj är skattepliktiga.

7.1 Enklare förtäring

KI får bekosta enklare förtäring vid särskilda tillfällen.

Med enklare förtäring avses kaffe, te, smörgås, kaffebröd, tårta, frukt eller förfriskningar. SKV har angett 60 kr per person inklusive moms, som beloppsgräns. Alkoholhaltiga drycker kan aldrig utgöra enklare förtäring.

7.2 Gåvor till anställda

Generellt ska gälla stor återhållsamhet med gåvor till anställda. Huvudregeln är att gåvor från arbetsgivare jämställs med ersättning för utfört arbete och därmed är skattepliktiga för mottagaren. Under vissa förutsättningar är dock jul-, jubileums- och minnesgåvor skattefria.

Skattefriheten gäller inte för gåvor som lämnas i pengar. Som pengar avses även andra betalningsmedel såsom presentkort som kan bytas mot pengar.

7.3 Minnesgåvor

Minnesgåva är en gåva av minneskaraktär som lämnas till varaktigt anställda i samband med en längre tids anställning eller när en anställning upphör. Med

varaktigt anställda i samband med minnesgåvor anses anställda med en sammanlagd anställningstid om minst sex år.

Minnesgåvor är skattefria om de inte utges vid mer än ett tillfälle utöver när anställningen upphör. Utmärkelsen Nit och Redlighet (NOR) räknas som ett sådant tillfälle. En anställd kan alltså högst få två minnesgåvor inklusive NOR om anställningen varat tillräckligt länge. Minnesgåvor utdelas inte vid födelsedagar. Vid KI kan värdet av minnesgåva kan uppgå till högst 2 000 kr.

En minnesgåva i form av utmärkelsen NOR delas ut vid anställning i staten i minst 30 år, eller minst 25 år vid undantag, om avgång från anställningen sker på grund av pensionering. Enligt huvudregeln är det bara statlig anställning i egentlig mening som räknas, alltså anställning hos statliga myndigheter inklusive affärsverk samt anställning hos riksdagen eller dess myndigheter. NOR regleras i särskild förordning. Arbetsgivarverkets har därtill utarbetat särskilda råd till statliga arbetsgivare.

7.4 Julgåvor

Julgåva till anställd är skattefri om värdet inte överstiger 500 kr inklusive moms.

7.5 Jubileumsgåvor

Med jubileumsgåva avses gåva till en anställd när KI firar 25-, 50-, 75- eller 100-årsjubileum. Värdet får inte överstiga 1 500 kr inklusive moms. Representation i samband med jubileum ska följa de avdragsramar som finns.

7.6 Övrig uppvaktning

Uppvaktning i form av blommor till exempel vid jämna födelsedagar, disputation, sjukdom och anställnings upphörande klassificeras som personalvård och är skattefri för den anställde. KI har angett 500 kr inklusive moms (exklusive frakt) som beloppsgräns.

8. Verifikationskrav

Till verifikation (faktura eller utlägg) för representation ska följande bifogas:

- Syftet med representationen
- Program för interna kurser och planeringskonferenser
- Deltagarförteckning med funktion, samt organisation/företag
- Kvitton och restaurangnotor i original
- Eventuellt beslut om dispens från universitetsdirektör

9. Förmånsbeskattning i övrigt

Om KI finansierar privata kostnader för anställda, till exempel måltider som inte har något faktiskt representationssyfte, är inte det någon representationskostnad utan en skattepliktig förmån. Detsamma gäller vid exempelvis interna konferenser eller resor där nöjes- och rekreationsinslaget är för stort.

Hur man benämner en viss kostnad spelar ingen roll utan det är de faktiska förhållandena som avgör om det blir förmånsbeskattning eller inte.

Vid extern representation uppkommer normalt inte frågan om förmånsbeskattning. För de personer representationen riktar sig mot kan det givetvis inte bli aktuellt eftersom det inte finns något anställningsförhållande mellan företag/myndigheter och gäster.

Huvudregeln för skattepliktiga förmåner är att mottagaren ska beskattas för förmånens marknadsvärde.

10. Beslut om representation

För att representationen ska vara godkänd krävs det ett beslut eller uppdrag från behörig chef.

11. Dispens

Utgångspunkten är att all representation vid KI ska utövas i enlighet med förevarande riktlinjer och att angivna beloppsgränser ska gälla. Eventuella undantag från beloppsgränser kan medges efter beslut av universitetsdirektör.

Dispensansökan ska fyllas i och undertecknas av prefekt för att sedan skickas till HR-avdelningens jurist för handläggning innan beslut kan fattas av universitetsdirektör. För universitetsförvaltningen gäller att dispensansökan undertecknas av avdelningschef.

Godkännande ska ske innan representationen äger rum. Undantag från riktlinjerna utan godkännande innebär att den som beslutet rör riskerar att bli personligt betalningsansvarig för det överskjutande beloppet.

12. Mutor

För att upprätthålla förtroendet för KI:s verksamhet är det av mycket stor vikt att KI:s anställda inte låter sig påverkas av otillbörliga förmåner eller utger någon förmån för att påverka annan i en viss riktning. Ett sådant agerande är inte enbart förtroendskadligt, det kan också vara brottsligt och handla om givande eller tagande av muta. Utövandet av representation ska präglas av öppenhet och måttfullhet samt ske utan otillbörlig påverkan.

Med förmån menas alla slags gåvor, belöningar och andra förmåner av materiellt eller immateriellt slag.

Risken för att en förmån är att bedöma som otillåten ökar ju svagare anknytningen är till mottagarens arbetsuppgifter. Det är därför av betydelse om förmånen har ett tydligt samband med och ingår som ett naturligt och nyttigt led i mottagarens arbete. Med det avses t. ex att diskutera arbetsrelaterade frågor över en måltid, eller en tjänsteresa där arbetsrelaterade programpunkter utgör ett väsentligt inslag.

